

7.8 Kommunikasjon, rapportering og evaluering

Etter sentralbanklovens paragraf 3 skal Norges Bank informere offentligheten om penge-, kreditt- og valutaforholdene og om de vurderingene som har vært grunnlaget for beslutninger som gjelder utøvelsen av pengepolitikken. Ifølge forskriften om pengepolitikken paragraf 2 skal Norges Bank jevnlig offentliggjøre de vurderingene som ligger til grunn for den operative gjennomføringen av pengepolitikken. Dette omtales fylldig i Norges Banks årsberetning. Årsberetningen blir sendt til Finansdepartementet, forelagt Kongen i statsråd og meddelt Stortinget i Regjeringens kredittmelding. Sentralbanksjefen redegjør for pengepolitikken i en årlig åpen høring i Stortingets finanskomite. Banken vurderer også gjennomføringen av pengepolitikken i inflasjonsrapportene, artikler, taler og foredrag.

Bankens forståelse av forskriften og konsekvensene for gjennomføringen av pengepolitikken er som nevnt over beskrevet i brev til Finansdepartementet (27. mars 2001), og også i senere foredrag og avisartikler av sentralbanksjefen og visesentralbanksjefen.

Rentebeslutninger og begrunnelsen for disse offentliggjøres i en pressemelding etter rentemøtene på et tidspunkt som er gjort kjent på forhånd. Etter rentemøtet holdes en pressekonferanse der sentralbanksjefen eller visesentralbanksjefen gjør nærmere rede for hovedstyrets rentebeslutning. Det gjelder også om renten ikke blir endret. På internettsidene overføres også bilde og lyd fra pressekonferansen direkte.

Norges Banks løpende vurderinger av den økonomiske utviklingen og grunnlaget for beslutningene om renten legges fram for offentligheten i inflasjonsrapportene, pressemelding i forbindelse med rentemøtene og i en figurpakke som danner grunnlag for sentralbankledelsens presentasjon i rentemøtet. I tillegg holder ledelsen i Norges Bank en rekke foredrag. Siktemålet med foredragene er å redegjøre for Norges Banks syn på den økonomiske utviklingen og å bidra til økt forståelse av de økonomiske sammenhengene som er viktige for gjennomføringen av pengepolitikken. For å sikre lik informasjon til alle, legges foredragene ut på Norges Banks internettsider samtidig som de blir holdt.

Utviklingen i inflasjonen, justert for enkelte midlertidige forhold, gir et utgangspunkt for å vurdere rentesettingen. Det er her av betydning at det operative målet for pengepolitikken er en vekst i konsumprisene over tid på 2½ prosent, og ikke en slik inflasjon til enhver tid. Det må samtidig tas hensyn til den treffsikkerheten som det er realistisk å stille i utsikt for pengepolitikken. Da Norges Bank uttalte seg om det pengepolitiske mandatet i brevet til Finansdepartementet 27. mars 2001, skrev banken blant annet:

”Dersom det oppstår vesentlige avvik mellom den faktiske prisutviklingen og målet for pengepolitikken, vil banken redegjøre for dette i årsberetningen. Det vil bli lagt særlig vekt på eventuelle avvik utenfor intervallet på +/-1 prosentpoeng.”

Det vil alltid være usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen og prisstigningen. Erfaringene med usikkerhet i inflasjonsanslag kan tilsi at når pengepolitikken innrettes mot å nå målet på 2½ prosent, vil inflasjonen i rundt 80 prosent av tiden holde seg innenfor et intervall på +/- 1 prosentpoeng rundt målet. En slik treffsikkerhet samsvarer med erfaringene fra andre land med inflasjonsstyring. Disse anslagene bygger imidlertid på erfaringer i en periode som var preget av lav og stabil inflasjon i OECD-landene. I perioder med svært høy inflasjon ute og perioder med inflasjon rundt null eller negativ inflasjon vil det trolig være større usikkerhet knyttet til anslagene.